

### Γενικά:

Το μονοπάτι είναι γραμμικό και κατασκευάστηκε το 1992 από το Τμήμα Δασών με χρηματοδότηση του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Αποτελεί τμήμα του ευρωπαϊκού μονοπατιού E4. Συνδέεται με το μονοπάτι Λαγουδερά - Αγρός – Μαδαρή.

### Αφετηρία:

- Σταυρός του Αγιασμάτι, 8 km. από την Πλατανιστάσα.
- Παναγία του Άρακα στα Λαγουδερά.

### Μήκος:

Το μονοπάτι έχει μήκος 7 km.

### Χρόνος:

Ο χρόνος πεζοπορίας είναι 3 ώρες.

### Βαθμός δυσκολίας:

Ο βαθμός δυσκολίας για ολόκληρο το μονοπάτι είναι 3 (σε κλίμακα δυσκολίας 1-5) και οφείλεται κυρίως στο μήκος του. Το πιο δύσκολο τμήμα του μονοπατιού είναι το πρώτο χιλιόμετρο, με αφετηρία την εκκλησία Σταυρός του Αγιασμάτι, που είναι ανηφορικό.

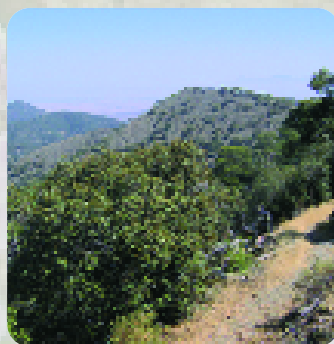


Σταυρός του Αγιασμάτι

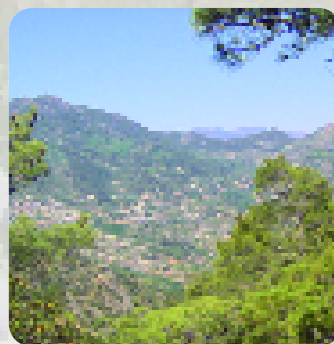
### Σημεία ενδιαφέροντος:

- Οι εκκλησίες Παναγία του Άρακα στα Λαγουδερά (1192 μ.Χ.) και Σταυρός του Αγιασμάτι (1494 μ.Χ.), διαθέτουν εξαιρετικές τοιχογραφίες και περιλαμβάνονται στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Για ξενάγηση στην εκκλησία Σταυρός του Αγιασμάτι χρειάζεται ειδική διευθέτηση.
- Η πανοραμική θέα. Ανατολικά του μονοπατιού διακρίνονται τα Κιόνια, δυτικά η κορυφή Όλυμπος, νότια η Μαδαρή και βόρεια η οροσειρά του Πενταδακτύλου, η πεδιάδα της Μόρφου και ο υδατοφράκτης Ξυλιάτου.
- Η εναλλαγή του τοπίου.
- Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα.
- Τα ενδιαφέροντα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά.

Λόγω της ιδιομορφίας του εδάφους και της ανομοιογένειας που παρατηρείται στη βλάστηση, η μακρινή διαδρομή μπορεί για σκοπούς αναφοράς να χωριστεί σε τρία τμήματα.



Θέα προς τον κόλπο της Μόρφου

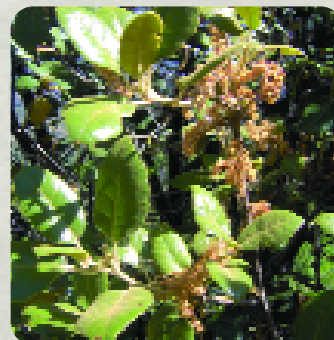


Θέα προς το Τρόδος



Πανοραμική όψη

Στο πρώτο τμήμα, με αφετηρία την εκκλησία του Σταυρού του Αγιασμάτι σε υψόμετρο περίπου 800 m., το μονοπάτι περνά μέσα από εγκαταλειμμένες καλλιέργειες αμυγδαλιάς και αμπελώνες. Ανηφορίζοντας, εισέρχεται στο κρατικό δάσος, όπου κυριαρχεί το πεύκο (*Pinus brutia*) και η ενδημική **λατζιά** (*Quercus alnifolia*), που γίνεται πιο κοινή από τα 1200 m. και πάνω.



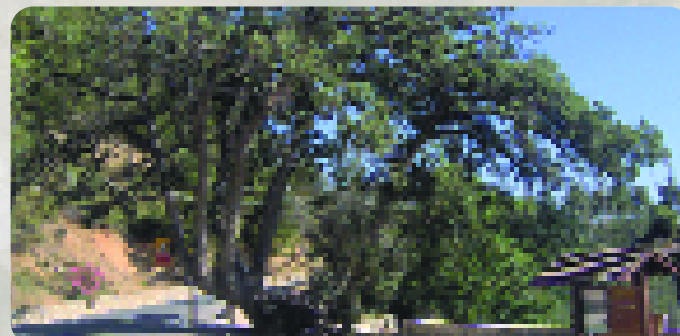
Λατζιά (*Quercus alnifolia*)



Ξερολιθιά με σκαλοπάτια

Στο δεύτερο τμήμα, το μονοπάτι ακολουθεί ομαλή πορεία μέσα από απότομους διαβασικούς βράχους. Το παρθένο τοπίο με το έντονα διαβρωμένο έδαφος, την αραιή βλάστηση, τα σπάνια γεωμορφώματα και τα στολισμένα με βρύα βράχια, προσφέρουν ανεπανάληπτες εμπειρίες.

Στο τελευταίο τμήμα, το μονοπάτι ακολουθεί πορεία μέσα από αμπελώνες και παλιές ξερολιθιές που προκαλούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Στη συνέχεια, περνά μέσα από τα στενά δρομάκια του χωριού Λαγουδερά και καταλήγει στην εκκλησία της Παναγίας του Άρακα, σε υψόμετρο 1000 m. περίπου, περνώντας κάτω από τον αιωνόβιο **δρυ** (*Quercus infectoria* subsp.



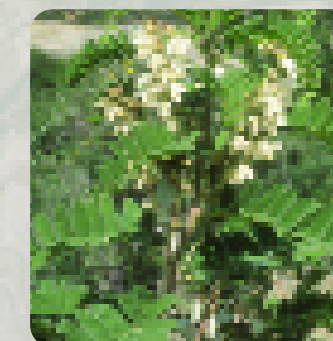
Αιωνόβιος δρυς (*Quercus infectoria* subsp. *veneris*)

*veneris*) ηλικίας 800 περίπου χρόνων. Ο δρυς αυτός περιλαμβάνεται στον κατάλογο «Δέντρα Γίγαντες της Κύπρου», και βρίσκεται κάτω από την προστασία και διαχείριση του Τμήματος Δασών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μεγάλο τμήμα του Μονοπατιού βρίσκεται μέσα στην περιοχή ΦΥΣΗ 2000 «Μαδαρή – Παπούτσα» που τυγχάνει ειδικής διαχείρισης για διατήρηση της βιοποικιλότητας.

### Χλωρίδα:

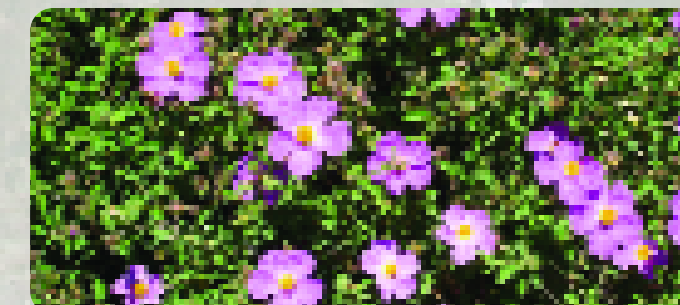
Άλλα είδη φυτών που συναντώνται στη διαδρομή είναι το **Ρούδι** (*Rhus coriaria*), η **κίτρινη και κόκκινη μοσφιλιά** (*Crataegus azarolus – Crataegus monogyna*), η **τρεμιθιά** (*Pistacia terebinthus*), η **ξυσταρκά** (*Cistus creticus*), το **ενδημικό θυμάρι** (*Thymus integer*), η **Ψυλλίνα**, (*Helichrysum italicum*), ο **πιφάνης** (*Astragalus lusitanicus*), η **κολλητσιά** (*Rubia tenuifolia*), η **ενδημική σκουτελλάρια** η **κυπρία** (*Scutellaria cypria*), το **αιγιόκλημα** (*Lonicera etrusca*), ο **σφένταμνος** (*Acer obtusifolium*), η **φουντουκιά** (*Corylus avellana*), ο **βάτος** (*Rubus sanctus*) και τα ενδημικά **Αρκολασμαρίν** (*Ptilostemon chamaepeuce* var. *cyprius*) και η **Μαννουθκιά**, (*Pteroccephalus multiflorus* subsp. *multiflorus*).



Ο πιφάνης (*Astragalus lusitanicus*)



Η τρεμιθιά (*Pistacia terebinthus*)



Η ξυσταρκά (*Cistus creticus*)

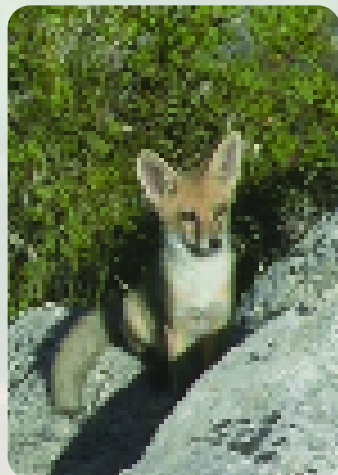


Τζιήκλα (*Turdus philomelos*)

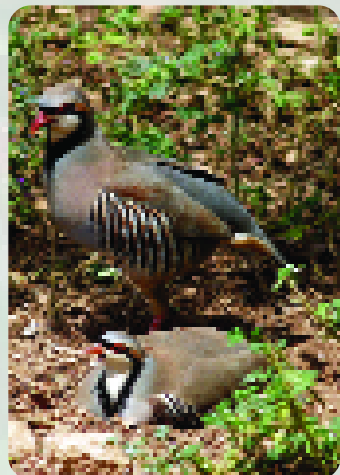
### Πανίδα:

Τα κυριότερα είδη θηλαστικών που συναντώνται στην περιοχή είναι η **αλεπού** (*Vulpes vulpes*) και ο **λαγός** (*Lepus europaeus*). Η διαδρομή είναι πλούσια σε πουλιά, με κυριότερα είδη **την πέρδικα** (*Alectoris chukar*) **τη φάσσα** (*Columba palumbus*) **την τζιήκλα** (*Turdus philomelos*) **το μαυρόπουλο** (*Turdus merula*) και **τη σκαλιφούρτα** (*Oenanthe cyriaca*).

Η δηλητηριώδης **Φίνα** (*Macronipera lebetina*), η **Σαϊτα** (*Malpolon monspessulanus*), το **Μαύρο φίδι** (*Dolichophis jugularis*) και ο **Κουρκουτάς** (*Laudakia stellio cyriaca*), είναι μεταξύ των ερπετών που μπορεί κάποιος να παρατηρήσει στην περιοχή.



Αλεπού (*Vulpes vulpes*)



Πέρδικα (*Alectoris chukar*)

### Κώδικας συμπεριφοράς στα Μονοπάτια της Φύσης

- ⇒ Το άναμμα φωτιάς σε οποιοδήποτε σημείο του δάσους, ακόμα και σε δρόμους και πλατείες, απαγορεύεται αυστηρά.
- ⇒ Η οδήγηση μοτοποδηλάτων ή ποδηλάτων στα μονοπάτια δεν επιτρέπεται.
- ⇒ Διατηρήστε το δάσος καθαρό.
- ⇒ Αποφεύγετε να κόβετε φυτά ή να χαράσσετε φλοιούς δέντρων.
- ⇒ Να θυμάστε ότι βρίσκεστε σε ένα χώρο που είναι κατοικία για πουλιά και για την άγρια ζωή. Σεβαστείτε αυτό το γεγονός και μην τα παρενοχλείτε με οποιοδήποτε τρόπο.

Αν έχετε οποιαδήποτε παρατήρηση, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε με το Τμήμα Δασών:  
Κεντρικά Γραφεία 22805529,  
ή το Δασικό Σταθμό Πλατανιών 22924219  
**Σε περίπτωση πυρκαγιάς μόνο καλέστε αμέσως το 1407 (24 ώρες)**  
**Σε περίπτωση τραυματισμού καλέστε το 112 ή 199.**



Γ.Τ.Π. 71/2009 - 5.000  
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών  
Εκτύπωση: Κώνος Λτδ



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ  
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ  
www.moa.gov.cy/forest

## Μονοπάτι Μελέτης της Φύσης «Σταυρός του Αγιασμάτι - Παναγία του Άρακα»



Παναγία του Άρακα στα Λαγουδερά